

ІНТЕГРАЦІЙНИЙ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ МЕДСЕСТРИ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МЕДСЕСТРИ ДЛЯ РОБОТИ В УМОВАХ АТО

О. Н. Литвинова, О. Ю. Мезенцева

*ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»*

Комунальна медична установа «Міська лікарня №1» м. Краматорськ

У даній статті показано інтегрований соціально-психологічний портрет медсестри в умовах АТО в ракурсі навиків, які у неї слід формувати під час навчання.

INTEGRATION SOCIAL-PSYCHOLOGICAL NURSE PORTRAIT AND FORMATION OF PERSONALITY OF A NURSE IN THE CONDITIONS OF ATO

O. N. Lytvynova, O. Y. Mezentseva

*I. Horbachevsky Ternopil State Medical University
Municipal Health Care Facility 'City Hospital №1, Kramatorsk*

This article shows an integrated socio-psychological portrait of nurses in terms of ATO in the light of skills that she should form during training.

Вступ. Сьогодні у регіоні ведення бойових дій катастрофічно бракує кваліфікованих медичних сестер, що зумовлено як наймовірно низькою заробітною платнею, і, як наслідок, низькою соціальною цінністю медсестри, так і незадовільними соціальними умовами праці. Парадокс ситуації полягає у тому, що індивідуальне ставлення до медсестри при вимушеному контакті з нею через хворобу чи поранення кардинально відрізняється від соціального ставлення. Саме цим питанням і присвячена наша робота.

Основним завданням у класичній сфері професійного формування медсестер є виховання і навчання творчої, неординарно мислячої, гармонійної й духовно розвиненої особистості, здатної діяти в різноманітних умовах суспільного і державного життя (включаючи екстремальні ситуації), формування у медсестри споконвічних моральних й культурних цінностей українського народу [1].

Основна частина. Ми вивчали, на думку учасників АТО, а це медсестер та лікарів, які працюють у цих зонах, командирів АТО, поранених бійців та хворих позафронтової зони, ознаки за п'ятьма групами, у які включили уроджені задатки та мотиваційні чинники, що керують діями та намірами медсестер, необхідні

їм професійні компетенції, навички, які їм притаманні, та слід розвивати і навички, які необхідно формувати під час підготовки медсестер до роботи в АТО. На основі цих даних сформували інтеграційний соціально-психологічний портрет медсестри та формування її особистості для роботи в умовах АТО.

Інтегрований соціально-психологічний портрет медсестри в умовах АТО в ракурсі навиків, які у неї слід формувати під час навчання, на думку самих медсестер та лікарів, які працюють у цих зонах, командирів АТО, поранених бійців та хворих позафронтової зони, показав ті з них, на яких акцентувала більшість респондентів.

При вивченні необхідності формування в медсестри впевненості та співчуття при проведенні маніпуляцій та процедур (55,0±4,9) % респондентів відповіли ствердно, а ще (14,0±3,5) % вважають, що чим більше виражені ці почуття – тим краща медсестра. Таким чином, практично 69 % респондентів вважають дані навички необхідними для формування (рис. 1).

При вивченні необхідності формувати у медсестер такої якості, як сміливість [3] практично більшість респондентів (91 %) відповіла ствердно. Вважають, що завжди медсестра має проявляти сміливість (33,0±4,7) % опитаних, лише ту, яка стосується її роботи (38±4,9) % і лише в екстремальних ситуаціях необ-

Медсестра проводить маніпуляції та процедури з відчуттям впевненості у собі та з вираженим співчуттям до хворого?

4. Медсестра проводить маніпуляції та процедури з відчуттям впевненості у собі та з вираженим співчуттям до хворого:



Рис. 1. Формування впевненості та співчуття при підготовці медсестри.

хідно медсестрі проявляти сміливість (20,0±4,0) % респондентів (рис. 2)

Найголовніші якості, які необхідно формувати у медсестри при підготовці її до роботи в АТО, ми вивчали за рейтинговою визначених респондентами якостей (рис. 3).

Медсестра має проявляти сміливість?

7. Медсестра має проявляти сміливість?



Рис. 2. Необхідність формування сміливості при підготовці медсестри.

На перше місце (66,2±4,7) % респонденти поставили професійні знання. Близькі за значенням дані про необхідність формування у медсестер співчутливості (38,9±4,9) %, віртуозності в проведенні маніпуляцій, що корелюється із професійними навиками (36,7±4,8) % та витримкою (34,3±4,7) %. Таким чином, можемо вважати превалюючими якостями при формуванні портрета медсестри в зоні АТО є професійні навиками.

Пріоритетність рис характеру медсестри в зоні АТО ми теж вивчали за результатами рейтингу, який вибудували респонденти (рис. 4).

Які якості Ви вважаєте найголовніші для медсестри в умовах АТО (вказіть у відсотках)?

16. Які якості Ви вважаєте найголовніші для медсестри в умовах АТО(вказіть у %)?



Рис. 3. Рейтинг визначених респондентами якостей при підготовці медсестри до роботи в АТО.

Вкажіть у відсотках пріоритетність рис характеру, необхідних медсестрі:

19. Проставте у відсотках пріоритетність рис характеру, необхідних медсестрі.



Рис. 4. Пріоритетність рис характеру медсестри в зоні АТО.

Найголовнішою рисою, необхідною медсестрі в зоні АТО, є холодний розум і витримка – (62,5±4,8) %, тоді висока працездатність – (49,9±5,0) %, вміння переконувати – (39,3±4,9) % та вміння самоорганізуватись – (37,9±4,8) %. Бачимо, що перевагу надано рисам, які допомагатимуть медсестрі тримати контроль над собою.

Необхідність розвитку яких рис характеру при підготовці медсестри для роботи в зоні АТО ми вивчали аналогічно, пропонуючи респондентам вибудувати із переліку рис рейтингову шкалу [4]. В результаті ми отримали таку картину (рис. 5). Найважливішою

Вкажіть у відсотках необхідність даних рис у медсестри в умовах АТО :



Рис. 5. Необхідність розвитку рис характеру при підготовці медсестри.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Асеев В. Г. Личность и значимость побуждений / В. Г. Асеев. – М. : Прогресс; Прогресс-Академия, 1993. – 223 с.

2. Варій М. Й. Психологія особистості: навч. посіб. / М. Й. Варій. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.

рису, яку на думку респондентів ($64,6 \pm 4,8$) % слід розвивати – це урівноваженість, потім знову ж таки, ($51,3 \pm 5,0$) % вміння опанувати себе, розвивати енергійність – ($40,4 \pm 4,9$) % аж до войовничості – ($32,5 \pm 4,7$) % і владність, як потрібну рису відмітили ($22,2 \pm 4,1$) % респондентів.

Висновки. Інтегрований соціально-психологічний портрет медсестри в умовах АТО в ракурсі навиків, які у неї слід формувати під час навчання, на думку самих медсестер та лікарів, які працюють у цих зонах, командирів АТО, поранених бійців та хворих позафронтальної зони, показав ті з них, на яких акцентувала більшість респондентів, а саме, впевненість, сміливість, володіння професійними навиками, холодний розум, вміння володіти собою, врівноваженість та енергійність.

3. Шевченко О. Т. Психологія кризових станів : навч. посіб. / О. Т. Шевченко. – К. : Здоров'я, 2005. – 120 с.

4. Клименко Є. А. Моральний образ і культура медсестри / Є. А. Клименко / Медична сестра. – 2005. – № 12.

Отримано 23.03.17